

YÜCE KUR'ÂN'IN ÇAĞDAŞ TEFSİRİ (7)

(...dünden devam)

Bu âyetlerde vahiy önce bizzat Allah düzeyinden veril-mekte, melek aradan çıkmaktadır. Sonra söz tekrar melek elçiye verilmekte ve melek elçi, ilk yaratış sahnesin-deki Tanrı-İblîs konuşmasını anlatmaktadır.

Ayrıca bu çoğul kipleri, Allah'ın buyruğu ile vahiy indiren, O'nun emirleriyle yaratıkların işlerini düzenleyen melekler cemâatini de anlatmış olabilir. "Biz indirdik" şeklindeki kipler ve benzerleri, vahiy meleği-nin beraberinde gelen koruyucu melekleri de birlikte ifade etmiş olabilir.

Eğer bu çoğul kipleri, melekler cemâatini değil de me-leğin aradan çıkmasıyla bizzât Allah'ın ifadesini yansıtı-yorsa, bu durumu, mutasavvıfların diliyle *cem'* ve *fark* makamları olarak tanımlayabiliriz. *Cem'*

kulun veya elçinin kendi varlığından geçip Allah'ın varlığında erimesi, kaybolması, yalnız Allah'ın var olmasıdır.

Fark

ise elçinin veya kulun kendi bireyliğine dönmesi, Allah'ı ayrı, kendi-sini ayrı varlıklar olarak görmesi ve o makamda konuşması-dır. İkinci durumda elçi, kendi bireyliğinde konuş-tuğu için Allah'tan üçüncü şahıs olarak söz eder. Birinci durumda elçi Hak'ta eridiği için kendisinden konu-şan bizzat Allah olur.

Kur'ân çoğunlukla *fark* makamından, bazen de *cem'* makamından verilmekte, bazen de aynı âyette *fark* ve *cem'* makamları birlikte

olmaktadır. Esasen İlâhî yaratılış yasası da bunu gerektirir. Sürekli

cem'

makamı olsa, varlıklar görülmez, dünyâ işleri yürümez. Sürekli

fark

makamı olsa Allah unutulur. İkisinin iç içe olması gerekir. Herhalde bu gerçeğin anlatılması için İlâhî mânâlar kâh

cem',

kâh

fark

makamından vahyedilmiştir.

Şimdi Kur'ân, İlâhî mânâların ve eski peygamberlere âit ilim, hikmet ve kıssaların melek aracılığı ile insan sözü kalıplarına dökülmesi işlemiyle meydana geldiğine ve biz-zat kendi kendisini de *h adîs*

ve

muhtes

olarak nitelendirdi-ğine göre onu yaratılmamışlıkla nitelendirmenin bilimsel bir yanı yoktur.

Tevbe Sûresi'nin altıncı âyetinde:

“Ve eğer ortak koşanlardan biri güvence dileyip yanına gelmek is-terse, onu yanına al ki, Allah'ın Kelâmını işitsin; sonra onu güven içinde bulunacağı yere ulaştır. Böyle (yap), çünkü onlar, bilmez bir topluluktur.”

Buyurulmaktadır. Bu âyettegeçen

kelâmullah

ta'bîri ile Kur'ân'ın amaçlandığına dair kesin bir delîl yoktur. Bununla Allah'ın fermanı, Allah hakkında konuşulan sözler veya Kur'ân kastedilmiş olabi-lir. Ama vahiy meleğinin aldığı soyut anlamlar olarak

kelâmullah

olan Kur'ân, sonuç itibariyle meleğin sözüdür. Onu insan söz kalıplarına koyan melektir. Bundan dolayı vahiyden sonraki kelâmullah'ı, yaratılmamış olarak nitelen-dirmek, Kur'ân'ın kendi açıklamasına aykırıdır.

(devamı yarın..)